

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An Deus sit causa peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

eodem genere moris est mala voluntati, quatenus etiam hanc facit inhonestam, tanquam radicem, à qua procedit, & tanquam subiectum, in quo recipitur ipsa malitia, tanquam forma. At non etiam malitia peccati est ita mala in genere physico; quia, nec à se, nec ab alio, excludit omnem entitatem: saltem non est in genere physico simpliciter mala, prout simpliciter malum videtur accipi à S. Thoma juxta interpretationem Gonetii, de qua paulò antè. Hic obiter noto, quòd etiam id, quod alteri est malum, possit esse bonum in se, & quòd malum purum physicum in se, possit esse bonum saltem morale alterius. Sic calor, in se bonus, est malus aquæ: & carentia strumæ vel sexti digiti, quæ in se est nihil, seu malum physicum, est bona homini.

Ad confirm. dist. maj. DEUS potest esse causa omnis mali tantum respectivi, si hoc sit malum morale. neg. ma. si non sit malum morale, sed tantum physicum, in secundo sensu, quem explicavimus n. 41. sive afflictivum, & causans dolorem. conc. maj. & concessa min. dist. primum consequens. peccatum est, non tantum respectivè, sed absolute malum, ita, ut neque habeat bonitatem physicam, neg. consequ. est in alio sensu absolute malum. om. consequentiam primam: nego autem iterum secundam, quatenus dicit, quòd malitia dicta sit mala in omni genere, sic, ut non habeat ullam bonitatem, etiam tantum physicam, seu entitatem.

QUÆSTIO II.

De Causa Peccati.

ARTICULUS I.

An DEUS sit Causa peccati.

48. **F**uit Hæresis, teste Vincentio Lirinensi in suo *Commonitorio* longè à medio, jam orta à Simone Mago, docens, DEUM esse auctorem peccati: quam postea amplexi sunt Marcion, Manichæi, & Priscillianistæ, ac tandem Lutherus, atque Calvinus, de quo vide Bellarminum *tomo 2. controv. 1. l. 4. c. 9.* Hanc refellere potius ad Polemicam, quam Speculativam Theologiam spectat: breviter tamen ex occasione hac eam refellemus, tum, ut sequens controversia de influxu DEI in actiones etiam peccaminosas, clariùs intelligatur, quæ sine solutione argumentorum pro hac hæresi specie tenus facientium, difficiliùs perciperetur: tum etiam, ut remota ab optimo DEO hac turpissima macula, manifestius pateat, causam peccati aliam non esse, quam demones, vel homines, qui, vel propria voluntate illud immediate perpetrant, vel suasionem, consilio, aut alia inductione, mediatè illud in alio efficiunt, seque etiam illius participes faciunt.

49. Dico itaque cum omnibus Catholicis. DEUS non est causa peccati. Conclusio est de fide. Prob. 1. ex Scripturis. *Sap. 11. v. 25.* dicitur de DEO: *Nihil odisti eorum, quæ fecisti:* atqui

odit DEUS peccatum: ergo. Item 1. *Joan. 3. v. 8.* *Qui facit peccatum, ex diabolo est:* sed DEUS non potest esse ex diabolo: ergo. Iterum *Psal. 5. v. 5.* *Non DEUS volens iniquitatem tu es.* Huc faciunt infinita loca Sacrae Scripturæ, in quibus dicitur, DEO displicere peccata, ea ipsum prohibere, & punire, homines ab iis monendo, increpando, &c. abstrahere. Plura vide apud Suarez in 1. 2. tract. 5. disp. 6. num. 2.

Accedunt definitiones Conciliorum, Araucanicæ, 25. & novissimè Tridentinæ sessione 6. can. 6. ubi sic statuitur: *Si quis dixerit, non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona, DEUM operari, non permittit solum, sed etiam propriè, & per se, adèd, ut sit proprium ejus opus, non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli, anathema sit.* Accedunt unanimiter SS. Patres, ex quibus S. Basiliius habet propriam homiliam: quòd DEUS non est auctor malorum. S. Aug. l. 3. de lib. arbitr. c. 13. docet, non posse DEO attribui peccatum, eoquòd vitium non sit à DEO, sed à nobis, qui in illo non manemus: & paulò inferius ait: *Quid ergo inveniri potest in nostris peccatis, unde ille vituperetur, quando vituperatio peccatorum nostrorum nulla est, nisi ille laudetur?* Rursus ep. 105. multum post medium. *Sicut enim voluntati ejus DEI tribuitur humana natura, nullo dubitante laudanda, sic hominis voluntati culpa tribuitur, nullo recusante damnanda.* Plura vide apud Suarez. loc. cit. Quin etiam ipsi Philosophi ethnici, hanc veritatem agnoverunt, ex quibus Plato lib. 2. de republica multis refellit eos, qui volunt, DEUM malum, vel vitiosum, aut causam malorum esse, ac tandem non valde longè à fine ait: *Malorum autem alicui causam esse ipsum DEUM, cum bonus sit, refellendum est omnino: neque permittendum, hoc quengquam dicere in sua civitate, si bonis institui legibus civitas debet: pergit dein multis refellere mendacia, & indecora figmenta Poëtarum.*

Prob. conclus. 2. ratione, Peccatum committere, evidenter repugnat summæ sanctitati, sapientiae, bonitati, perfectioni, primæque regulæ omnis honestatis: sed hæ perfectiones identificantur DEO: ergo eidem repugnat, peccatum committere. subsumo: atqui, si DEUS liberè causaret peccatum, tunc peccatum committeret: (quid enim est peccatum committere, nisi liberè illud causare?) ergo DEO repugnat causare peccatum. Si fortè quis veller tricare, & dicere, DEUM etiam causando peccatum non peccaturum; eoquòd non ageret contra aliquam legem superioris, cum talem non habeat, saltem admitti debet, DEUM inhonestè, & contra rectissimam regulam rationis Divinæ, acturum, quod non minùs sanctitati, sapientiae, & perfectioni infinitæ, ac regulæ omnis honestatis, repugnat. Et hinc, licet DEUS non ageret contra legem superioris, tamen ageret contra legem, quam ipsius perfectissima essentia ei indispensablem posuit. Vide etiam dicenda inferius ad objectionem ultimam.

Confirm. 1. DEUS, nec suadet peccatum, nec movet ad peccandum: sed potius ab illo dehortatur, quamvis, ne libertatem hominis liget, illud permittat: ergo non est causa peccati. Confirm. 2. Si DEUS esset causa peccati, non posset illud jure punire in homine, nec homini expromere

exprobrare, imò peccatum non posset DEO esse contrarium: hoc autem est certò falsum: ergo. Confirm. 3. In ea hypothefi creatura non peccaret; quia se conformaret regulæ primæ omnis rectitudinis, & honestatis: dein DEO, causanti peccatum, & absolute illud volenti, creatura non posset resistere: ergo non peccaret, quod est ex terminis falsum.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

50. **O**B. 1. ab hæreticis. Scriptura DEO attribuit omnia opera nostra, sive bona, sive mala, tantum auctori: ergo ipse est auctor, & causa, etiam malorum, seu peccatorum. prob. ant. *psal. 118. v. 36. dicitur inclina cor meum in testimonia tua, & non in avaritiam*: ergo DEUS aliquos inclinat in avaritiam. *psal. 43. v. 19. Declinasti semitas nostras à via tua*: ergo à via recta in malam. *ad Ephes. 1. v. 11. Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ*: ergo etiam mala. Confir. *Prov. 16. v. 4. dicitur: Universa propter semetipsum operatus est Dominus: impium quoque ad diem malum*: ergo DEUS fecit etiam propter se impios quæ tales. Resp. 1. Scripturas manifestissime à DEO remove omne peccatum. *Dexter. 32. v. 4. DEUS fidelis, & absque ulla iniquitate. psal. 144. v. 13. Sanctus in omnibus operibus suis. 1. Joan. 3. v. 5. Peccatum in eo non est, ad Rom. 9. v. 14. Nunquid iniquitas apud DEUM? Absit, &c. plura passim occurrunt.*

51. Resp. 2. in forma. neg. ant. ad prob. neg. conf. Textus illi omnes accipiendi sunt de permissione tantum, ut docent S. Augustinus de gratia & lib. arb. c. 23. S. Damascenus lib. 4. de fide orthodoxa c. 20. ubi sic ait: Scire illud attinet, in Scripturæ more positum esse, ut DEI permissionem actionem ipsius appellet. Idem sentiant reliqui SS. PP. ac Theologi unanimiter. Scilicet DEUS negando auxilia specialia, quæ prævidit fore congrua, ex iustis causis permittit lapsum, e. g. in avaritiam, vel recessum à via virtutis. Ad textum ex *ep. ad Ephes.* dic, eum intelligendum esse de iis, in quæ DEUS non quomodocunque influit, sed quæ ex sua determinatione operatur, qualia non sunt peccata. Ad confirm. Resp. Chaldaicum textum, teste Sa, dicere *servat impium*. Unde non significatur, quòd DEUS ex intentione sua, faciat impium, aut voluntate antecedente eum velit, sed tantum significatur, quòd DEUS eum, qui sponte, & liberè, impius est, servet ad diem malum, seu poenam: vel faciat eum venire ad diem malum voluntate consequente ad scientiam de ejus peccato, ita Suarez, Sa, & Menochius.

52. Ob. 2. Scriptura attribuit DEO aliqua peccata hominum: ergo. prob. ant. *psal. 104. v. 25. attribuitur DEO odium Ægyptiorum in Judæos. Convertit cor eorum, ut odirent populum ejus. Iterum, Gen. 45. v. 8. venditio Josephi. Non vestro consilio sed DEI voluntate hoc missus sum. Rursus Act. 2. v. 23. Crucifixio Christi. Definito consilio, & præscientiâ DEI traditum &c.* ergo. Resp. iterum cum SS. Augustino, & Damasceno, quòd, quando DEUS aliquid tan-

tum permittit, tunc hanc permissionem saepe Scriptura, juxta suum loquendi modum, vocet actionem, imò etiam præceptum DEI. Sic quando DEUS *Job. 1. v. 12. Sathan tantum permittit, Jobum affligere, & id Sathan ex ea permissione fecit, tamen dein c. 2. v. 3. ea afflictio vocatur actio DEI*; nam sic dicit DEUS: *Tu autem commovisti me adversus eum, ut affligerem eum frustra.* Sic *Matthæi 23. v. 32. Christus Judæis imperativo modo, seu quasi præcipiendo, loquitur: Implete mensuram Patrum vestrorum: & Joan. 13. v. 27. Judæ: Quod facis, fac citius: & tamen ea tantum permittit.*

53. Bellarm. tom. 4. *controv. 2. l. 2. c. 13.* hanc rem explicat, valde apposita similitudine venatoris, qui, dum tantum solvit canem, jam dicitur, eum immisisse in leporem, quamvis tantum permittat jam sponte incitatum ad invasionem procurrare. Sic scilicet dicitur DEUS, immittere diabolos, vel malos homines, jam sponte, & liberè in malum ruentes, si impedimenta malæ voluntatis aufert, & peccatum permittit. Disparitas tamen est in intentione; quia venator ex intentione leporis capiendi, DEUS autem non ex intentione peccati ab homine patrandi, id facit.

Secundò. DEUS saepe aliquid dicitur facere, quando tantum aliquid aliud facit, ex quo alii vitio suo occasionem sumunt illud prius faciendi. Sic DEUS dicitur convertisse cor Ægyptiorum ad odium, quatenus, dum benefecit Judæis, Ægyptiis, ob suam malevolentiam, & invidiam, odium in illos ista prosperitate gaudentes, conceperunt. Tertio. DEUS dicitur saepe in Scripturis aliquid facere, quando rem illam non quidem facit, sed eam aliunde jam prævisam, conditionatè, vel absolute futuram, permittit, ac ordinat ad fines suos optimos. Sic DEUS non voluit peccatum fratrum Josephi, nec crucifixionem Christi, antecedenter, & absolute; sed, postquam per scientiam mediam vidit, quòd, si forent in his circumstantiis fratres Josephi, & crucifixoires Christi, illi liberè fratrem venderent, hi autem Christum liberè crucifigerent, tunc, non quidem ex intentione eorum peccatorum, sed ex iusto judicio suo, permittit, vel posuit eas circumstantias, & permittit peccatum: istud autem dein ordinavit ad extollendum Josephum, atque salvandos in Ægypto Israëlitas à fame: & hinc fratribus Joseph dicit: *Gen. 50. v. 20. Vos cogitastis de me malum, sed DEUS vertit illud in bonum.* Pariter DEUS crucifixionem Christi ordinavit ad salutem generis humani. Quarto. Bellarm. *loc. cit.* addit, DEUM dici, malum efficere; quia non quomodocunque permittit, sed tantum permittit istud, & non aliud, contra hoc subjectum, & non contra aliud: ex quibus facile patet responsio. In forma igitur neg. ant. seu nego, quòd DEO, tanquam causæ, attribuantur peccata; textus enim, in probatione adducti, tantum probant permissionem, vel ordinationem Divinam circa peccatum, ut ex jam dictis patet.

54. Ob. 3. Scriptura saepe tribuit DEO excacationem, & indurationem hominum: sed hæc sunt peccata: ergo. prob. maj. sic *Exodi. 9. v. 12. induratio Pharaonis DEO tribuitur. Joan. 12. v. 40. induratio, & excacatio Judæorum. &*